

Darsūniškio mineralinis šaltinis

Turistinė vertė

Sinonimai

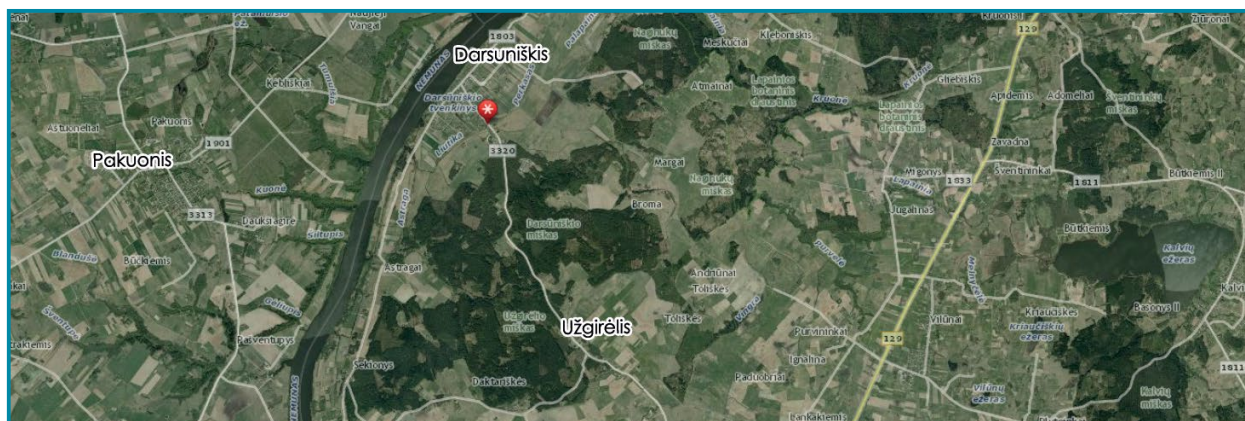
Liutika

Koordinatės

LKS: 507984; 6066010

Adresas

Šv. Jurgio g., Darsūniškio k.,
Kruonio sen., Kaišiadorių r.
nuo 1999 metų Valstybės
saugomas gamtos paveldo
objektas

Aplinka

Pagal turimą faktografinę informaciją, ties Darsūniškiu pačiame Nemuno slėnyje išlikusios nedenuoduotos ar menkiausiai erozijos paveiktos kreidos uolienos stačiuose paleoįrėžio šlaituose vietomis net nuo 120 iki 20 m priartėjusios prie terasinio slėnio paviršiaus.

Kaip tik tokiose šlaitų vietose prekvarterinių uolienu (plyšiuoto kreidos mergelio ir klinties, glaukonitinio smėlio ir smiltainio) bei paleoįrėžį užpildžiusių kvartero birių ir molingų nuogulų sąlyčio laidesnėse zonose intensyviau koncentruojasi iš gilumos kylantys lokalūs sūraus vandens srautai, požemyje prasišverbdami pačios viršutinės dengiančios morenos nedarnų sistemomis ir hidrodinamiškai atviresnėse ištakai slėnio terasos vietose mineralinio vandens šaltiniais išsilieja žemės paviršiuje. Matyt, Darsūniškio mineralinio vandens šaltinio ištakas, pajėgumą ir vandens cheminę sudėtį (mineralizacija 3,39 g/l, vyraujant chloridams Cl – 642 mg/l ir sulfatams SO₄ – 270 mg/l) daugiausia formuoja tik išorinėje paleoįrėžio šlaito dalyje prekvartero paviršiuje atsivėrusio cenomanio – apatinės kreidos (K₂cm-K₁)

sluoksnio kylančio požeminio vandens srautas. Tai vietinės struktūros – židininis kylantis šaltinis, suformuotas paleoįrėžio ir daugiausia maitinamas spūdinio tarpfluoksninio (K₂cm-K₁) mineralinio vandens ištaka tam palankioje sluoksnių slūgsojimo (išsipleišėjimo) vietoje.

Dabartinė būklė, kaptazas

Kaišiadorių r. vietos veiklos grupės narių pastangomis šaltinio aplinka gražiai sutvarkyta. Išmūryta sienelė, lauko akmens plokštėje, kurioje iškaltas šaltinio pavadinimas „Liutika“, padaryta vandens ištekėjimo vieta (nuotr. iš: (<http://www.kaisiadorysvvg.lt>)).

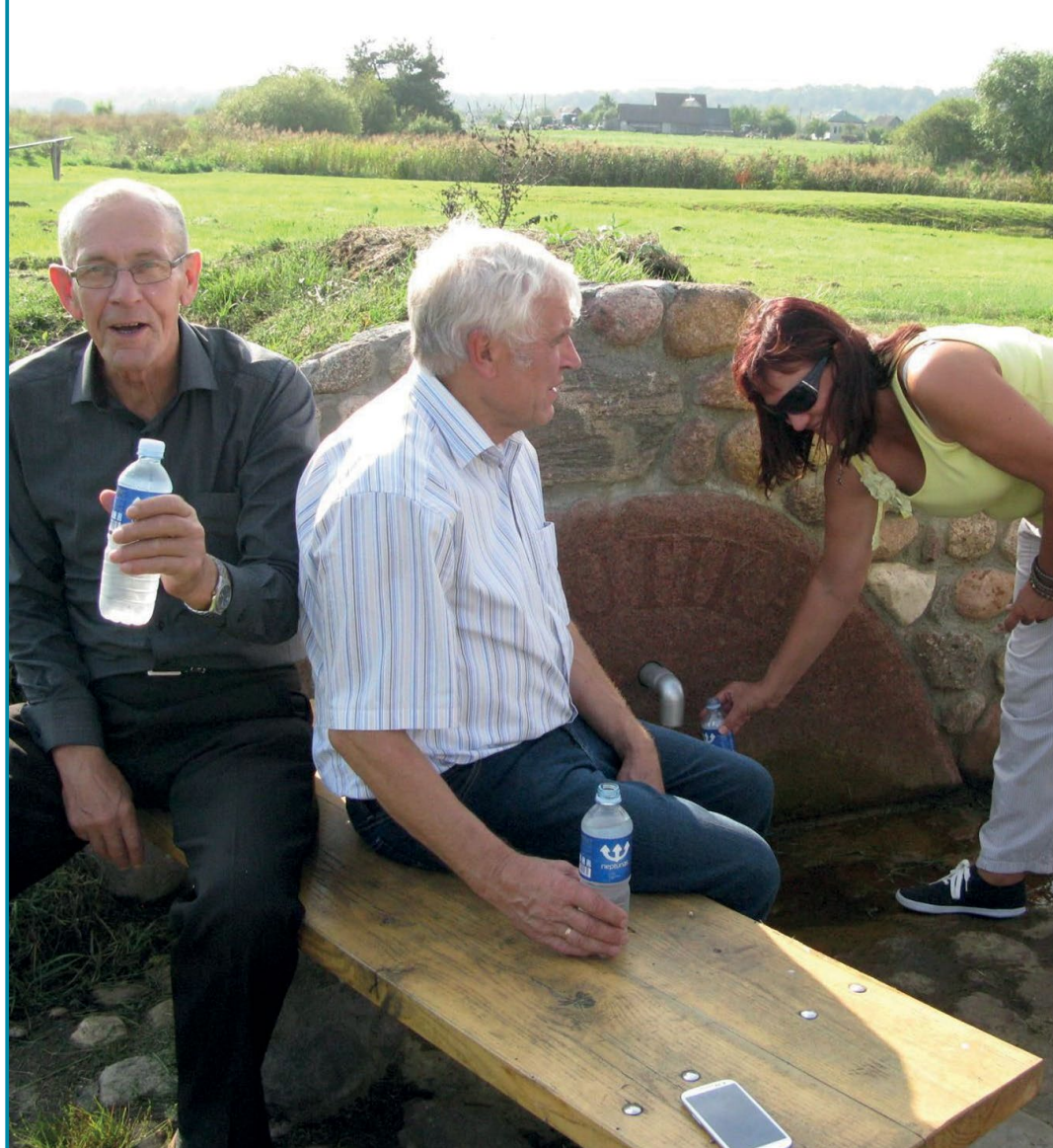
Vandens fizikinės savybės

Nevertintos.

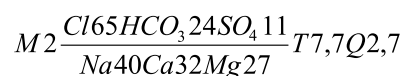
Vandens cheminės savybės

Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	1966		
Sausoji liekana 180 °C	1741		
Bendrasis kietumas	19,0		
Karbonatinis kietumas	7,38		
Nekarbonatinis kietumas	11,6		
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	63,9	1,80	20,2
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	33,0	0,687	7,69
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	392	6,42	71,9
Nitritai, NO ₂ ⁻	< 0,010		
Nitratai, NO ₃ ⁻	< 0,050		
Katijonai:			
Natris, Na ⁺	300	13,0	40,3
Kalis, K ⁺	11,4	0,292	0901
Kalcis, Ca ²⁺	208	10,4	32,1
Magnis, Mg ²⁺	105	8,64	26,7
Amoniakas, NH ₄ ⁺	< 0,010		
Kitos analizės:			
pH, pH vienetai 20 °C	7,29		
Permanganato skaičius, mg O/l	2,42		
Bendroji geležis, mg/l	46,0		
Savitasis elektros laidis, μS/cm	2970		

Vanduo labai mažai mineralizuotas, jame ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija (bendroji mineralizacija) 1966 mg/l, bendrasis kietumas 19 mg-ekv/l. Didžiąją dalį (11,6 mg-ekv/l) sudaro sulfatinis, nepašalinamas kietumas. Vandenyje gausu chlorido (720 mg/l), natrio (300 mg/l) ir kalio (11,4 mg/l). Azoto junginių neaptikta, fluoro koncentracija 0,35 mg/l). Vandenyje aptinkama ir nedaug gamtinio chromo (0,005–0,007 mg/l) ir alavo (2,7–2,9 mg/l).

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)

Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Surinkti nepavyko.

Tipas

Kylantis, tektoninių plyšių

Režimas

Nuolatinio veikimo

Vandeningumas

Vidutinio vandeningumo reikšmingas šaltinis

Vandens tipas

Natrio, kalcio, magnio chloridinis, hidrokarbonatinis, sulfatinis

Aprašė:

P. Gedžiūnas, 2011